

Festival prava djece kao put prema osnaživanju u obrazovanju

Jadranka Dorešić, dipl. oec.

Srednja škola Ivan Švear, Ivanić-Grad

Aleksandra Hohnjec, mag. oec.

Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar

Stručni rad

Sažetak

Festival prava djece, osnovan 2009. povodom 20. obljetnice donošenja Konvencije o pravima djeteta, jedinstvena je platforma koja kroz umjetnost i obrazovanje potiče svijest o pravima djece i mladih. U školskoj godini 2023./2024. učenici Srednje škole Ivan Švear Ivanić-Grad i Ekonomske i birotehničke škole iz Bjelovara sudjelovali su u festivalskim aktivnostima.

Kroz projekcije inkluzivnih i inspirativnih filmova učenici su se suočili s temama poput ljudskih prava, tolerancije i međuljudskih odnosa, razvijajući kritičko mišljenje i osnažujući se kao aktivni građani. Festival pruža priliku za aktivno promišljanje o pravima i odgovornostima djece uz naglasak na smanjenje predrasuda i promicanje jednakosti kroz različite kreativne aktivnosti. Ovaj članak analizira iskustva škola u provedbi festivalskih programa, naglašavajući važnost ovakvih inicijativa za suvremeno obrazovanje.

Ključne riječi: prava djece, obrazovanje, inkluzija, filmska umjetnost, tolerancija

Uvod

16. Festival prava djece trajao je od 16. listopada do 24. studenog 2024., a tijekom tog perioda, osim filmskih projekcija, organizirane su i brojne druge edukativne i kreativne aktivnosti, uključujući radionice i diskusije o ljudskih pravima, ravnopravnosti, toleranciji i prevenciji diskriminacije. Kroz sve ove aktivnosti učenici su imali priliku razmjenjivati mišljenja, razvijati socijalne vještine i aktivno doprinostiti stvaranju pravednijeg društva. Ovaj festival je postao ključni događaj u Hrvatskoj koji koristi umjetnost i obrazovanje kako bi se podigla svijest o pravima djece i mladih.

Festival se oslanja na filmske projekcije i edukativne aktivnosti kako bi djeci i mladima omogućio razmišljanje o njihovim pravima i odgovornostima, promovirajući kreativnost, kritičko razmišljanje i aktivno sudjelovanje u društvu. Umjetnost, kao univerzalni jezik, omogućava djeci i mladima da se na kreativan način povežu s temama ljudskih prava i društvenih vrijednosti.

Sudjelovanjem u ovom festivalu učenici iz Srednje škole Ivan Švear Ivanić-Grad i Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar imali su priliku suočiti se s važnim temama poput ljudskih prava, tolerancije i međuljudskih odnosa. Festival prava djece također ima značajan utjecaj na širenje svijesti o dječjim pravima u društvu, stvarajući temelje za društvene promjene i omogućujući mladima da prepoznaju svoju odgovornost kao aktivnih građana. Također je pružio platformu za diskusiju i edukaciju o pravima djece, čineći ga važnim dijelom suvremenog obrazovanja.

Razrada

Sudjelovanje u Festivalu prava djece pružilo je učenicima priliku za produbljeno razmišljanje o pravima i odgovornostima kroz umjetnički doživljaj. Učenici Srednje škole Ivan Švear Ivanić-Grad imali su priliku pogledati tri značajna filma: *U biti, sve je mračno*, *Tišina* i *Biti čovjek*. Svaki od filmova donio je jedinstvenu perspektivu i otvorio prostor za diskusiju.

Film *U biti, sve je mračno* potaknuo je učenike na dublju analizu simbolike i složenosti radnje, razvijajući njihovo

kritičko mišljenje. Iako je zahtijevao pažljivu interpretaciju, izazvao je mnoštvo kreativnih refleksija i komentara među učenicima. Film je bio izazovan, ali i inspirativan, pružajući nove uvide u složene međuljudske odnose i ljudska prava.

Tišina je kroz minimalističku režiju i tihe, promišljene scene otvorila pitanja o važnosti komunikacije, empatije i razumijevanja u svakodnevnim interakcijama. Kroz suptilnu simboliku, film je učenike potaknuo na raspravu o značaju slušanja i poštovanja tuđih emocija i mišljenja.

Slika 1 - Radionica u sklopu Festivala prava djece

Snažan emotivni dojam ostavio je film *Biti čovjek* koji je na pristupačan način progovorio o ljudskosti, zajedništvu i vrijednosti prihvatanja različitosti. Film je posebno rezonirao s učenicima zbog svoje jasne i univerzalne poruke o ljudskim pravima i razbijanju predrasuda, posebno prema Romima.

Učenici Ekonomske i birotehničke škole iz Bjelovara također su sudjelovali u festivalskim aktivnostima, s posebnim fokusom na film *Biti čovjek*. Tijekom diskusije koja je uslijedila nakon projekcije, učenici su se bavili temama diskriminacije, tolerancije i važnosti poštivanja svih članova društva. Osmišljen je i zadatak koji je usmjeren na aktivno uključivanje učenika u društvene promjene, a cilj je bio razvijanje kritičkog razmišljanja i povećanja svijesti o važnosti ravnopravnosti i poštovanja različitosti. Tijekom aktivnosti učenici su radili u grupama i razmatrali različite pristupe za smanjenje diskriminacije prema manjinskim skupinama, uključujući romsku zajednicu, osobe s posebnim potrebama i druge društvene marginalizirane grupe. Učenici su raspravljali o

konkretnim akcijama koje mogu poduzeti kako bi spriječili širenje predrasuda i stvorili inkluzivniju okolinu u školi, na igralištu, kod kuće i unutar zajednice. Uz analizu filmskih poruka, učenici su istaknuli i važnost obrazovanja kao alata za prevladavanje stereotipa i osnaživanje zajednica.

Važno je napomenuti kako su svi filmski programi festivala inkluzivni, prilagođeni osobama s oštećenjima vida i sluha. Time se ističe važnost jednakog pristupa obrazovanju i kulturnim sadržajima za sve učenike. Uz filmske projekcije, organizirane su i radionice koje su poticale učenike na kreativno izražavanje, kritičko razmišljanje i aktivno sudjelovanje u zajednici. Ove aktivnosti nisu samo obogatile školski program već su imale trajan utjecaj na razvoj svijesti o pravima i odgovornostima svakog pojedinca. Filmska umjetnost nije samo alat za zabavu, već i sredstvo za obrazovanje koje potiče djecu na razmišljanje o kompleksnim društvenim pitanjima, razvijajući njihovu empatiju i razumijevanje za različite perspektive.

Zaključak

Festival prava djece iz godine u godinu dokazuje kako umjetnost i obrazovanje mogu biti moćni alati za osnaživanje mladih. Sudjelovanje škola u festivalskim aktivnostima ne samo da obogaćuje školski kurikulum, već i otvara vrata za promišljanje o ključnim društvenim pitanjima. Projekcije filmova i popratne aktivnosti potaknule su učenike da se aktivno uključe u razmišljanje o pravima i odgovornostima, razvijajući pritom empatiju, toleranciju i sposobnost kritičkog mišljenja. Uključivanjem inkluzivnih pristupa festival šalje poruku da obrazovanje i kultura moraju biti dostupni svima, bez obzira na njihove različitosti. Festival prava djece pokazuje koliko su važni kontinuirani naponi u obrazovanju i osnaživanju mladih ljudi da postanu lideri u promoviranju ravnopravnosti i poštovanja prava svih. Ovakvi programi predstavljaju značajan doprinos suvremenom obrazovanju i pružaju temelj za razvoj mladih generacija koje će graditi društvo utemeljeno na jednakosti, poštovanju i ljudskosti. Oni ne samo da oblikuju društvenu odgovornost učenika u trenutačnom

kontekstu, već stvaraju temelje za njihov aktivizam i angažman u društvenim pitanjima u budućnosti.

Literatura:

<https://www.enciklopedija.hr/clanak/prava-djeteta> (5. 1. 2025.)

<https://www.enciklopedija.hr/clanak/unicef> (5. 1. 2025.)

<https://festivalpravadjece.com/> (6. 1. 2025.)

<https://mrosp.gov.hr/istaknute-teme/obitelj-i-socijalna-politika/obitelj-12037/konvencija-o-pravima-djeteta-12038/12038> (6. 1. 2025.)